

# SZÁNTÓ

Politikai  
napilap

## ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.  
Egész évre ..... 16 k.  
Negyedévre ..... 4 ..  
Helyben házhoz hordva.  
Egész évre ..... 20 kor.  
Negyedévre ..... 5 ..  
Vidékre postán szállítva.  
Egész évre ..... 24 kor.  
Negyedévre ..... 6 ..  
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfői  
ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszam-  
adására vagy megőrzésére nem  
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-  
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 82. szám.

Nagy-Várad.

Csütörtök, 1913. április 10.

## Béke — húsz millió árán.

Mikor a sajtót bejárta a Nikita elleni gyilkos merénylet költött hirt, nagyon sokan annak a gyanúnak adták kifejezést, hogy ez valószínűleg manőver akar lenni — egy pár millió irányában. Ha e felől biztatást kap a fekete hegyek királya, akkor beadja ő a derekát, ha előbb kuruckodik is egy jó sort.

Kár, hogy ezt a jó tanácsot előbb meg nem fogadták a nagyhatalmak. Nagy blamáztól és sok felesleges kiadástól mentették volna meg magukat és a baj, veszedelem és bizonytalanság nyomasztó érzésétől Európa népeit.

Az a flottademonstráció ott a montenegrói vizeken bizonyára belekerül annyiba, mint a Montenegrónak kilátásba helyezett pénzügyi kárpótlás.

Különben tekintettel arra, hogy az orosz követségről mindig biztatták Montenegrót és Szerbiát, a flottademonstráció nélkül aligha látják volna be, hogy itt az ideje engedni.

Még a szövetségtársak is csak most vették észre, hogy a nagyhatalmak igazán komolyan veszik a dolgot. Először Bulgária tért észre és megüzente Nikitának, hogy nem fizeti tovább a cehet. (Mert Montenegró hadügyi költségének nagy részét eddig Bulgária fizette.) Azután Görögország üzenté meg, hogy tovább nem hajlandó Szerbia katonáit Antiváriába szállítani. Mert most már nemcsak a Hamidietől kell félni, hanem a nemzetközi flottától is. Ehhez járult, hogy még a küldött szerb hadtest segítségével sem tudott döntő eredményt elérni

Nikita serege a vitéz albánok ellen. Hir szerint az olasz diplomácia jutott erre az ötletre, hogy pénzt kellene ígérni a fekete hegyek ravasz urának. Persze az olasz király veje Nikitának. Érthető a dolog. Csak az nem érthető, hogy a mi hűséges szövetségesünk miért engedte ennyire jutni az ügyet.

No de utóvégre is ennek is örülni kell, ha csakugyan megvalósul a hir, hogy 20 millió frank árán megszabadulhatunk a háborus veszedelem lidérenyomásától.

Egyelőre . . .

\*

A háborúról szóló tudósításaink a következők:

### A hajók harcra készen.

Szutomore, ápr. 9.

Tegnap délelőtt az Antivari előtt vesztelő hajók parancsot kaptak arra, hogy harcra készen álljanak. Burney altengernagynál tengernagyi tanácskozás volt, a melyen Nyegován osztrák s magyar ellentengernagy gyorsabb tempót és energikusabb föllépést ajánlott, de Burney altengernagy kijelentette, hogy erről egyelőre szó sem lehet. Nyegovánt csak a német tengernagy támogatta, Olaszország pedig Burney fölfogásához csatlakozott, úgy, hogy Nyegován ki-  
sebbségben maradt.

### Pénz kell Nikitának.

Páris, ápr. 9.

Hir szerint Nikita király kifejezte azt a hajlandóságát, hogy Szkutari kérdésében engedni fog, ha ezért anyagilag kárpótolják.

Paris, ápr. 9.

Az Eclair értesülése szerint Montenegró hajlandónak nyilatkozott arra, hogy húsz millió frank fizetése ellenében Szkutariról lemondjon.

## Gyermekekredek pusztulása Csataldzsánál.

London, ápr. 9.

A Times levelezője jelenti Szófiából, hogy a bolgárok a múlt héten a Csataldzsá-vonal előtt súlyos veszteséget szenvedtek. Tudva lévően a harc elején két bolgár ezredet egészen tönkretettek. Ekkor a nagy hézag betöltésére még szinte gyermekifjakból alakítottak ezredeket, hamarosan begyakorolták őket és március 29-én a tűzvonalba küldték a két ezredet. A törökök, mindenesetre kémeik útján értesülést szereztek erről, kihasználták a kedvező alkalmat, a következő napon megtámadták a gyermekekredeket és csaknem egészen megsemmisítették őket. Szófiában majdnem minden család gyermekét siratja.

### Csapatok partraszállása.

Bécs, ápr. 9.

A Reichspost londoni távirata tudni véli, hogy Ausztria és Magyarország fölhatalmazást kapott a nagyköveti értekezlettől, hogy csapatokat szállítson partra.

### Nem ostromolják Szkutarit.

London, ápr. 9.

A Timesnek jelentik Cettinjből: Szkutari előtt napok óta szünetel a katonai akció. A montenegróiak és a szerbek egyelőre abbahagyták az ostromot.

### Eredményes tárgyalások.

Róma, ápr. 9.

Azok a tárgyalások, melyeket az olasz kormány kezdett Nikitával és a montenegrói kormánnyal, kedvező eredménnyel biztatnak. Montenegró kétféle kárpótlást követel: pénzügyit és területit. A pénzügyi kárpótláshoz könnyebben megnyerhetők a hatalmak, melyek nagyjában már hozzájárultak ahhoz, hogy Montenegró húsz millió frank kárpótlást kap, ha eláll Szkutari ostromától. Nagyobb nehézségek vannak a területi engedmények kérdésében, mert Montenegró ragasz-

**SZEPESSEGI és RUMBURGI VÁSZNAK**  
Asztalneműek, Schroll-féle schiffonok  
URI, NŐI és GYERMEK FEHÉRNEMŰEK  
Teljes menyasszonyi kelengyék  
SZÖNYEG, FÜGGÖNY, LINOLEUM

**PAPLAN és MATRÁCOK LEGOLCSÓBBAN  
BESZEREZHETŐK**

**CZILLÉR IMRE**  
NAGYÁRUHÁZÁBAN SZENT LÁSZLO-TÉR 2. SZÁM.

kodik ahhoz, hogy további tengerpartot kapjon. Olaszországon kívül Oroszország is azon igyekszik, hogy befolyását a békés megoldás érdekében érvényesítse Nikita királynál.

**Nikita mindég makacskodik.**

**Konstantinpoly, április 9.**

A porta ma tudatta, hogy Nikita nem engedte a porta rendeletét Essad pasához juttatni. E rendeletben a porta Essad pasának az idegenek elvonulását parancsolta meg.

**Nem szabad tüntetni a monarchia ellen.**

**Pétervár, ápr. 9.**

A cár parancsot adott ki minden katonának, hogy a jövőben semmiféle tüntetésen, mely a monarchia ellen irányul, nem szabad részt venni.

**Nagybeteg a pápa.**

**Aggasztó hírek.**

Szent Péter sirja mellől, az örök városból aggasztó hírek kelnek szárnyra: nagy beteg a pápa, állapota válságos.

Már hónapokkal előbb jöttek táviratok arról, hogy a Szentatya beteg, de azután csak hamar örömmel olvastuk a hiradást állapotának jobbra fordulásáról. A mostani jelentések komor hangja azonban semmi kétséget sem hagy hátra az iránt, hogy X. Pius betegsége igen súlyos fordulatot vett.

Az egész keresztény világ imádkozva és aggodalommal tekint a Vatikán felé. X. Pius pápa egyénisége olyan nagy értéke, kinése a katolikus egyháznak, hogy valóban milliók és milliók szívéből fakad most a fohász: tartsd meg Isten szentatyánkat!

Távirataink a következőket jelentik:

**Róma, ápril 9.**

Valamennyi kardinális és a diplomáciai testület tagjai jelentéseket kapnak a pápa állapotáról. De Lai Gennari és Della Volpe bíborosok, Ausztria-Magyarország és Spanyolország követői, valamint a máltai lovagrend nagymesterei látogatást tettek Merry del Val bíboros pápai államtitkárnál és érdeklődtek a pápa hogyléte iránt. Este 7 és 8 óra között Machiafa és Amici orvosok megjelentek a pápa betegágyánál. Hir szerint diagnózisuk javulást állapított meg. A beteg hőmérséklete valamivel több mint 37 fok.

**Róma, április 9.**

Aggasztó hírek jönnek a Vatikánból. Tegnap este ismét elájult a pápa. Éppen konziliumot tartottak felette az orvosok, dr. Macchiafa tanár és dr. Amici udvari orvos. Ha-

marosan injekciót alkalmaztak, amely magához térítette, de mozdulatlanul feküdt, szemét sem nyitotta ki. A Rómában időző bíbornokok kivétel nélkül ott voltak egész este a Szentatya betegszobája mellett és lesték a híreket percről percre. A külföldi diplomáciai kar sűrűn tudakozódott a pápa felől és noha az orvosok megnyugtató választ adtak, a környezet előtt nem titkolták, hogy *akut a veszedelem.*

Egész nap nem mozdul a betegágy mellől a pápa gyászbaborult huga és a *velencei rokonokat* is sürgősen elhívták Rómába. A konzilium után dr. Macchiafa eltávozott, azonban dr. Amici a szomszéd szobában virrasztott és két irgalmas apáca váltotta fel egymást a pápa ágyánál. Félig öntudatlanul, de minduntalan felriadva szendergett a Szentatya. Éjfél felé az ápoló apáca riadtan hívta az orvost, mert újabb ájulás állott be. Dr. Amici ismét injekciót alkalmazott, a mi megnyugtatóan hatott, a nehéz beteg magához tért és mély álomba merült. Naphosszat seregestül zarándokol a római nép a Vatikán felé, jönnek-mennek bíbornokok és püspökök, a zarándokseregek, amelyek a Szentatya áldásáért messze földről érkeztek, ott gubbasztanak és a templomokban imádkoznak a pápa felgyógyulásáért.

**Róma, ápril 9.**

A pápa éjszakája nyugodt volt. A városban rémhírek keringnek. Azt beszélik, hogy tegnap délután a Vatikánban Merry del Val államtitkár elnöklete alatt összegyűltek a Curia bíbornokai tanácskozni a konkláve összehívásáról. A Vatikánt a közellévő nagy eseményre való tekintettel rendőrség és csendőrség kerítette be.

**Milánó, április 9.**

A Vatikánból jelentik ma délben; A szent atya állapota *nagyon aggasztó.* Már hosszabb ideje uremiában és köszvényben szenved, aminek legutóbb nagy szivgyöngesség és láz járult.

Tegnap estefelé a pápa fogadta Merry del Val államtitkárt, de kivülről senki más nem juthatott a betegágyhoz. A szentatya sajnálkozott rajta, hogy a zarándokok messze földről hiába fáradtak, nem láthatják szent Péter helytartóját és mélyen fölsóhajva, így szólt:

— De mit lehet tenni? Ultra posse . . .

Merry del Val kardinális így válaszolt:

— Szentséged majd máskor fogja megáldani a zarándokokat.

— Szépen köszönöm eminenciád kedvező jóslatát, — felelt reszkető hangon a szent atya — de én azt hiszem, hogy a zarándokok akkor már más papát fognak látni . . .

**Róma, április 9.**

A pápa az elmúlt este lázas volt. Reggelre lázmentes volt ugyan a szentatya, azonban szivgyöngesége oly nagy foku volt, hogy injekciókat kellett alkalmazni. A pápa felépüléséhez semmi reményt nem fűznek.

**A földművelésügyi miniszterium nagyváradi kirendeltségének értekezlete a gazdasági egyletben.**

A Biharmegyei Gazdasági Egyesület arra való tekintettel, hogy a miniszteri kirendeltség működését Nagy-Váradon megkezdte, e hó 9-én értekezletet tartott, melyre a kirendeltséget is meghívta.

Az értekezleten a kirendeltség részéről megjelent *Ipolyi Keller Gyula*, a kirendeltség vezetője, *Darida Lajos* helyettes és *Hegedüs Gyula* számtanácsos; részt vettek még az értekezleten az egylet meghívása folytán: *Markovits Antal* egyleti elnök, *Telegdi József* és *Papp Imre* egyleti alelnökök, *Kolozsy Béla* erdőfelügyelő, *Kondor Mihály* állategészségügyi felügyelő, dr. *Molnár Imre*, *Molnár Imre* gazdasági felügyelő, *Merza Jenő* gazdasági tanár, *Nagy Sándor* kulturmérnök, *Papp Elemér* kulturfelmérnök, *Weingärtner Andor* egyleti titkár, *Csapó Ferenc* egyleti segéd titkár.

Az értekezletet *Markovits Antal* nyitotta meg s meleg szavakban üdvözölte a kirendeltséget. Azután *Telegdi József* szólt fel, ki szintén örömmel üdvözölte a kirendeltséget, mert meg van arról győződve, hogy a kirendeltség hasznos működésével vármegyénk mezőgazdasága fejlődésének nagy lendületet fog adni, mit annál inkább remél, mert a kirendeltség vezetősége olyan jól lett megválasztva, kiknek személye csak biztosítékot nyújtanak a siker elérésében. Ezután foglalkozik azon előnyökkel, melyek a gazdasági társadalomra háramlanak a kirendeltségnek Nagyváradon való létesítésével, ami részben abban is nyilvánul meg, hogy a gazdatársadalom a kirendeltséggel közvetlenül érintkezhet minden olyan ügyben mely a földművelésügyi miniszterium körébe tartozik. Azután kifejti, hogy a maga részéről 3 kérdést vél sürgősen megoldani.

1. Állattenyésztésünk terén fellépő járványos betegségek terjedésének orvoslása, meggátlása.

2. Kerti gazdaságok fejlesztése.

3. Havasi gazdaságok fejlesztése. — *Ipolyi Keller Gyula* a kirendeltség vezetője, a midőn köszönetet mond ezen szíves fogadtatásért, kijelenti, hogy legfőbb törekvése leendő a Gazdasági Egyesülettel a szoros kapcsolatot fenntartani és a kirendeltség hivatásánál fogva oda hatni, hogy a mezőgazdasági élet minden ágában a fejlődés kifejezést nyerjen.

Azután részletesen ismertette a kirendeltségnek hivatását, melynek megoldását kedves kötelességének fogja ismerni.

Dr. *Molnár Imre* az előadottakból örömmel konstatálja, hogy a kirendeltség létesítésével a vidéki gazdasági élet fejlesztésére is milyen nagy súly lesz fektetve, miért is a maga részéről szintén szívélyesen üdvözli a kirendeltséget.

*Kondor Mihály* állategészségügyi fel-

**Keztyük t u l h a l m o z o t t r a k t á r m i a t t m é r s é k e l t á r o n á r u s i t t a t n a k e l . F e h é r J á n o s**

Női bőrkeztyü 1-20 K-tól, férfi bőrkeztyü 2 K-tól kaphatók. keztyüs és kötszerész üzletében Saját gyártmányu keztyük tisztítása 16 fillér. Saját gyártmányu keztyük javítása díjtalan. **Bémer-tér (Telefon 419. sz.)**

ügyelő Telegdi József alelnök szavára reflektálva kijelenti, hogy a felmerült járványos állati betegségek terjedésének megóvására az állatorvosi kar mindent elkövet s ha működésük teljes sikerre nem vezet, az annak tudható be, hogy az állatorvosok létszáma még mindig nem megfelelő.

Telegdi József javaslatára kimondotta az értekezlet, hogy a vármegye három járásának állattenyésztését a miniszteri kirendeltség, a gazdasági egylet és az állategészségügyi felügyelő bevonásával meg fogja tekinteni s ott, a hol járványos betegségek állanak fenn, a lakosságot fel fogja világosítani, hogy miképen járjanak azzal szemben el.

Végül ugyancsak Telegdi József indítványára egyhangulag elhatározta az értekezlet, hogy gróf Serényi Béla földművelésügyi minisztert a kirendeltség szervezése alkalmából táviratilag üdvözli, mely után Markovits Antal az értekezletet berekeszti.

## Még egyszer az „egyhuzamos“-ról.

Mikor a Tiszántul 72. számában leközölt „Gondolatok“ megírásához hozzáfogtam, az az egy gondolat vezérelt, hogy egy, — véleményem szerint — a gyermeki lélekre káros tanügyi ujtáshoz hozzászóljak. Azt hiszem, ehhez joga van mindenkinek. Aki elolvasta és elfogulatlanul olvasta el, annak meg kell állapítania, hogy a legnagyobb tárgyilagosság hangján irtam minden sorát. Azt gondoltam, hogy az egyhuzamos hívei is elmondják érveikkel támogatott véleményüket, esetleg más is akad aki hozzászól. Így lehet tisztázni az eszméket. Semmi esetre sem számítottam azonban arra, hogy valaki (aki engem nem is ismer jóformán) az én egyéni véleményemért nekem támad, alaposan megrugdal s végül nem is igen takarogva, még azt is kétségbevonja, hogy egyáltalában értek a tanítás ügyéhez.

Minthogy Csígas Mihály ur ezt a támadást egyenesen nekem címezte, kénytelen vagyok ezzel foglalkozni, noha a személyeskedéshez nem értek, az sohasem volt a kényerem. Bocsanatot kérek e lap t. közönségtől, hogy ez alkalommal mégis megteszem, de kényszerhelyzetben vagyok.

Tehát:

Csígas ur soraiban egyetlen érvelést sem találok. Az én állításaimnak kétes értékű vicekkel való kigunyolását ugyanis nem tekinthetem érveknek. Szellemének haragos és gunyos sziporkáit azt hiszem a félnapos rendszer komoly barátai sem vették jónéven. Azzal sem toboroz híveket az egyhuzamosnak, ha az én szerény képességemet, hivatásom és állásom megkívánta képzettségemet lekiességli. Ezeknek az elbírálására Öntől megszűnő állók vannak hivatva. Lássá, én tudom, hogy óriási könyvtárakat lehetne összeírni arról, amit még nem tudok. Tanulok is szívesen bárkitől. Észokokkal még arról is meg lehet engem győzni, hogy az egyhuzamos az egyedüli jó e hívságos életben; de most már tudom azt is, hogy a legutolsó, akihez tanácsért mehetnék: Csígas Mihály lenne. Ezt az én cikkéből tanultam meg.

Agyonválaszolt cikkem egy kicsit hosszúra nyult az igaz, de erről nem tehetek. Nehogy ismét ebbe a hibába essem, csipős

megjegyzései körül csak egyik-másikhoz lesz szavam.

„Egyhuzamos elemi iskolában“ nem tanítottam még, az igaz. De nem is akartam. A gyermeket t. i. sohasem tekintetem kísérleti nyulnak. Legyen nyugodt, ha előttem behozom, hogy a gyermek lelkének és testének hasznára van, azonnal az egyhuzamos mellé állok én is. Éppen ezért foglalkozom ezzel a kérdéssel. Addig azonban, míg ez meg nem történt, amíg csak kísérleteznek velem, nem fogok visszaélni a szülők bizalmával s nem engedhetem, hogy intézetünk növendékei tőlem lássanak erre példát. Hiszen tessék elhinni, ha a magam szempontját, a saját kényelmemet nézem, dühösen egyhuzamos-párti vagyok ám én. Milyen kellemesen töltöm el azokat a délutánokat! Csakhogy, mint abban a szerencsétlen cikkben előre jeleztem, itt csak a *gyermeki lélek szempontja dönthet*. Gondolom, a miniszter sem a nagyközönség bosszantására, vagy a tanítók kárára foglalt állást ellene. Hogy a Gyermektanulmányi Társaság nagyváradi fiókja másként vélekedik, arról nem tehetek. Azt azonban tudom, hogy ennek a körnek agilis alelnöke, Laszcsik Ernő képzőintézeti tanár másképen gondolkodik. Hogy a szülők között is sokak így gondolkoznak, azt bizonyítja azoknak a megszavaztatása. Sokan szavaztak az egésznapos mellett. Hallottam egy szülőltől: „a félnaposra szavaztam, mert még utóbb a tanító ur megharagszik!“

De mellettem szól a Nagyvárad tegnapi számában (IV. 8.) Takács Dániel ur is, aki a személyemet meg nem illető dicséretektől eltekintve, elég alaposan megmondja a szülők egy jórészének véleményét.

Hogy pedig a *mostani tanterv mellett* valaha általános lehet a félnapos tanítás, azt bátor vagyok kétségbevonni. Ha tanítást-ügyünk alapos és egészséges reformon megy keresztül, ha majd osztatlan iskolák lesznek (!) akkor lehet, hogy unokáink már félnapos rendszer mellett tanulnak. Akkor azonban biztosan a *napközi otthonban* (igazi és ideális otthonban) tölthetik a nap többi részét. Hogy érveim ellenem szólnak, azt csak ön olvashatta ki soraimból. Mert hát a Nemzeti Iskola panaszát, az *idegesség, elmebetegség* stb. terjedését nem mint az egyhuzamos káros következményeit tüntetem én fel! Hiszen utána tettem a kérdést: miért? Feleltem is rá: „mert ifjúságunk szellemi egészségét mindig alárendeljük más szempontoknak!“

Igy van az ott, tessék csak jól elolvasni! Csak ezután mutattam rá, hogy a félnapos rendszer erős fárasztó hatásával növelheti a bajt. A vezetésem alatt levő iskola növendékei egyébként szívesen jönnek délután az iskolába. Az igaz, hogy *betanulandó leckét és házi feladatot ritkán*, a délutáni tanításra pedig soha sem adok nekik.

Azt nem értem, hogy a szellemi munkabírási megvilágítására irányuló rendkívül értékes buvárlatokat miért sajnálja le annyira. Azok egyszerűen „*elmés kísérletek, — tudósok száraz produktói.*“ Pedig erősen hittem és hiszem ezután is, hogy éppen ezek a kísérletek fogják eldönteni ezt a kérdést. Hogy ön az egyhuzamos mellett egy eszterdei tanítás után sem vette észre, hogy a gyermek lelke a negyedik, ötödik órában milyen fáradt, — *ha kívánja, elhiszem*. Sorainak itt következő részében valami szép hasonlattal akarja nevetségessé tenni azt az állítást, hogy a délutáni két óra sokkal használhatóbb, a közbeeső szünet után, mint az ebéd előtti negyedik, ötödik óra. Pedig azok

az „*elmés kísérletek*“ éppen azt bizonyították be nagyon szépen.

A jó népiskola célja nem az ismeretek felhalmozása, hanem az, hogy a szükséges anyagot elsajátítva, azt jól feldolgozza, hogy a gyermeknek az ezekre vonatkozó gondolatai igazán vérébe menjenek át. Ezt ismételtelen mondom. Tudja ezt minden IV. éves tanítójelölt. Hogy ebből hogyan lehet azt következtetni, hogy a gyermek van az iskoláért, azt megint nem tudom.

Azt is ismételtelenem, hogy játszva-tanulás nincs. Nemesak nálam, de még önnél sincs. Amit közönségesen úgy nevezünk, az a tanítás szemléletessé tétele. Hogy én az elemi iskola első osztályában (nálunk t. i. csak egy elemi iskola van) az  $\frac{5}{6}$  fogalmát tanítanom, azt rosszul hallotta. Igaz azonban az, hogy megszoktam próbálni kis nebulóim gondolkodását olyképpen, hogy mikor a 12-höz értünk és a 12 pálcát (golyót, mogyorót stb.-t) elosztottuk hat fiú között, mikor tehát a 12 hatodrészt megtaláltuk, akkor az osztzkodásban résztvevő fiúk közül félre-küldök egyet, kettőt, ötöt és mindegyiktől megkérdezem, hogy a 12 pálcának (golyónak, mogyorónak) hányadrésztét viszi. Egy másik fiú megmondja, hogy hány ilyen részt vittek már el a fiúk, egy harmadik pedig... — Uram bocsá! — még meg is számlálja, hogy mennyi is van hát ott? A 12 igen alkalmas erre. Másrészt meg ilyen eljárással szoktam megmutatni a tanítójelölteknek, hogyan lehet a legelvonatabb dolgot is szemléletessé tenni. Ezt aztán játszva-tanulásnak is szokták nevezni.

Ami végül a félnapos rendszer mellett felhozott és részben azonnal meg is cáfolt érveimet illeti, azokról elhiszem, hogy nem merítették ki a szótárt. Ha kívánja, magam is teszek még hozzájuk a saját tapasztalomból. Azt azonban bárki elhíheti, hogy a leggyakrabban előrántottakat összeszedtem, mert — tetszik tudni — régebben foglalkozom ám én ezzel a tárggyal, bár sohasem lármáztam vele. Hogy gyorsan végeztem velük?! Mind-egyikkel érdeme szerint. Amelyikkel lehetett, azzal gyorsan, mert különben cikkem még hosszabbra nyult volna. Abban például egészen igaza van, hogy éjjelkor is lehet takarítani, de éppen olyan logikával azt is monhatta volna, hogy d. e. 10 órakor is lehet. Hogy a napközi otthon pl. a félnapos tanítás célja lenne, ezt ön sem hiszi. Ez, mint a félnapos tanítás szükséges feltétele, jelentkezik ilyen helyeken mint pl. Nagyvárad. Ezt tehát nem vehettem be az érvek közé.

Olvasmányaim közben sokszor tapasztaltam, hogy a félnapos hívei közül sokan haragúsznak, ha ellenvéleményt hallanak. „Aki ezt nem hiszi, azokkal nem érdemes beszélni!“ — „Értelmes embernek ezt be kell látnia!“ stb. Ilyen kitételek igen gyakoriak. Ön is ilyenformán akarja soraimat elintézni. Pedig látja: aki haragszik, annak nincs igaza!

Onmagamnak tartoztam azzal, hogy ezeket elmondjam. Említettem, hogy személyeskedni nem volt és nincs szándékomban. Tárgyilag érveket szívesen hallottam volna, de ilyen érthetetlen kötődésnek nem ülök föl többé. Cikkemre nem választ, hanem tartalmas hozzászólást várhattam volna, hiszen nem címeztem én azt senkihez!

A magam részéről ezzel be is fejeztem és esetleges újabb hozzám intézett szellemi röppentyűiről tudomást nem veszek.

Vadász Zoltán,  
képző-intézeti s. tanár, a  
gyakorlóiskola vezetője.

**8 hó végéig rendkívüli leszállított árak!** Elegáns kostümök 25 K-tól, divatos felöltők 18 K-tól, lüszterből 12 K-tól, szövet- és gyapju delin pongyolák 12 K-tól, mosó cretonból 6 K-tól, izléses blousok selyemből 7 K 50 f.-től, szövet és gyapju delinből 5 K-tól, Madeira és grenadinból 3 K 80 f.-től, kitűnő aljak szövetből 7 K 50 f. től, vászonból 5 K-tól.

**Gyermekruhák ugyszintén**

**női- és leányka kalapok nagy választékban** ::  
**HEVESI „Párisi divatruházában“**  
Nagyvárad (Zöldfa-utca.)

## Zajos közgyűlés a cipőgyárban.

### Heten gyűléseztek. — Moskovits Farkas mint vádló.

A Hungaria cipő- és csizmagyár r.-t. igazgatósága tegnapi hívtá össze a multkorról elmaradt közgyűlést.

A letett részvényeknél azonban kitűnt, hogy ugyanegy számmal több részvény van az igazgatóságnál letétben és forgalomban, a mely ügyben még folyik a vizsgálat a rendőrségnél.

Az a hír terjedt el, hogy tekintettel ezen közbejött bonyodalomra, nem tartják meg a tegnapi hirdetett közgyűlést, azonban utóbb mégis amellett döntött az igazgatóság, hogy megtartják a közgyűlést.

A meghívóban kitett időre, délután 4 órára mintegy 16 részvényes jött össze, ezek között Kelemen Samu orsz. képviselő. Ott volt továbbá Moskovits Farkas is, aki most is, mint a jobb időkben, fűgén járt-kelt és tárgyalt a hivi között.

### Gyűlés előtt.

A gyűlést megelőzőleg már heves összekocanások voltak, mert a felügyelőbizottság nem akarta azokat a letéti jegyeket figyelembe venni, amelyeknél a részvények száma nem volt kitüntetve.

Moskovits Farkas azt kiáltotta oda a felügyelő bizottságnak és igazgatóságnak, hogy ezt a gyűlést ő teremtette s most egy Grosz akar ott rendezkedni. Ez csak nulla; mind nulla!

Lukács Gyula figyelmeztette, hogy ne kiabáljon. Akkor ő neki is volna joga kiabálni, mert vesztett.

Négy órakor a felügyelő bizottság visszavonult tanácskozni s már fél 5 óra is elmúlt, még mindig nem került sor a közgyűlésre.

Eleintén esendesebb volt a hangulat, sőt bár keserű ábrázattal, még vicceket is megeresztettek a részvényesek. Moskovits Farkas eléggé kihívó viselkedése a részvényesek egy részénél nem a legrokonszenvesebb érzelmeket váltotta ki.

Akik még nem vesztettek eleget, Moskovits Farkas és Kelemen Samu képviselő köré csoportosultak s hallgatták Moskovits Farkas kifakadását. Az igazgatóság szégyenének mondta azt, hogy az ő butoraira zárlat van vezetve.

Ahogy telt az idő, a hangulat mind izgatottabb lett.

Dr Lázár Aurél kifakadt azért, hogy a felügyelő bizottság oly soká tanácskozik, holott mindennel készen kellett volna lenni már a közgyűlés előtt.

Wallner Ödön elnök öt órakor látván egyes részvényesek izgatottságát, felkereste a felügyelő bizottságot s mikor visszatért, közölte, hogy:

Csak öt pernyi keresztényi türelmet kér a felügyelő-bizottság.

Erre még a legjobban leégett részvényes is elnevette magát. Ugyanis az összes jelen voltak között két részvényesen kívül csupa zsidók voltak jelen.

Már 6 órára járt, mikor a felügyelő-bizottság tagjai bejöttek s írásba foglalt jelentésüket átadták az elnöknek.

### A közgyűlés.

Dr Wallner Ödön elnök megnyitotta a közgyűlést. A jegyzőkönyv vezetésére felkérte dr Fleischer Lajost, hitelesítőkké Havas Mórt és Szalay Józsefet.

Ezután bemutatta a felügyelő-bizottság jelentését, amely konstata, hogy 16 részvényes letett 2071 törzsrészvényt 414 szávezettel és hogy Havas Mór a Biharmegyei Takarékpénztár részéről 2000 drb elsőbbségi

részvényt tett le. A letett részvények közül 1050 darabnak nincsen megjelölve a sorszáma, míg az 51—100. terjedő számmal kétszer fordul elő 50 részvény a letett részvények között. Ezek közül nem állapíthatók meg, hogy melyik a valódi s így melyiket illeti meg a szavazati jog, tehát érvényesen a közgyűlés nem tartható meg. Indokolja ezen álláspontját a felügyelő bizottság még azzal is, hogy a sorszám kimutatása nélkül letett 1075 darab részvényt is előfordulhat, hogy más részvényekkel egyező sorszámuak vannak közte. Az elsőbbségi részvényekre megállapította a felügyelő bizottság, hogy 30 százalék lett lefizetve s így ezek alapján nem gyakorolhatók részvételi jogok. (Zaj.)

Dr Wallner Ödön elnök a felügyelő bizottság jelentésére hivatkozva kijelenti, hogy a közgyűlés nem tartható meg. (Zaj.)

Moskovits Farkas: Gyalázat. Hozzászólást akarunk!

Dr Kotzó Jenő: Megnyitva lett a közgyűlés, a javaslat felett határozunk!

Dr Wallner Ödön elnök: Ilyen körülmények között a közgyűlést nem tartom meg s azt bezárom.

### Zavargás.

Erre az elnök óriási zajban távozott a jelen volt részvényesek nagyrészével.

Midőn látták, hogy az elnökkel sokan eltávoznak, még nagyobb erővel tört ki a láрма. Az a pár ember, aki ott maradt, igyekezett egymást tulkiabálni.

Dr Kotzó Jenő: Ez nem megy. Mi megtartjuk a közgyűlést.

Kelemen Samu: Ez gyalázatos botrány, ilyet még nem láttam.

Moskovits Farkas: Ilyen erőszakkal dolgoznak. Gyalázat!

### Heten maradtak.

Ekkor már csak Kelemen Samu, dr Kotzó Jenő, Moskovits Farkas, dr Lázár Aurél, Molnár Jenő, dr Réti Ignác és Révész Jakab részvényesek voltak jelen.

Dr Kotzó Jenő felszólalt. Az elnökség elmozdítását kérik a törvényszéknél. Indítványozza, hogy kérik fel Kelemen Samut az elnökségre s a közgyűlést folytassák.

Az indítványt elfogadták s így Kelemen Samu „elnöklete” alatt tartották meg a „közgyűlést”.

### Ellengyűlés.

Kelemen Samu hivatkozott a kereskedelmi törvényre, hogy a másodsor összehívott közgyűlést akárhán tag jelenlétében megtarthatják, sőt meg is kell tartani. Mivel az elnök kötelességét mulasztotta s az elnöki széket itt hagyta, ezért azt elfogadta. Ezután még fejtegeti, hogy jogos a közgyűlés megtartása.

Az igazgatóság jelentését felolvasottnak vették s igyekeztek komolyan letárgyalni a tárgysorozatot.

Dr Kotzó Jenő a felügyelő-bizottság jelentésének elvetését indítványozta.

Dr Lázár Aurél szerint a felügyelő bizottságnak nem volt joga semmiféle jelentéshez, azért azzal nem foglalkozzanak, hanem térjenek felette napirendre. (Moskovits Farkas tapsol.)

Dr Kotzó Jenő jegyzőkönyvbe kéri vétetni, hogy az elnök lemondott s elment s ezért kellett új elnököt választani.

Kelemen Samu helyreigazítja szólót, hogy az elnök nem mondott le, hanem eltávozott.

Ezután a zárszámadásokat vették bírálat alá.

Dr Réti Ignác fejtegette, hogy a részvényesek bizalmatlanok az igazgatóság iránt. Megdöbbentő a kimutatott veszteség, különösen hogy december óta újabb 500.000 K

a veszteség, vagyis napi 28.000 kor. Mérleg- és veszteség-számla nem egyeznek. Korábban, mikor már majdnem kétmillió volt a hiány, miért nem hívták össze a részvényeseket. Teljes bizalmatlansággal van az igazgatóság iránt; a zárszámadást nem fogadja el s így a kárért az igazgatóságot és felügyelő-bizottságot egyetemlegesen vonják felelősségre.

Dr Kotzó Jenő hasonló értelemben szólott 20,000 korona bevehetetlen kétes követelés alapján 446,000 koronát irnak le veszteségre. Ilyet még nem láttak. Mikor a pénzügyi okok (?) idézték elő a súlyos helyzetet, az igazgatóság a piacra viszi, hogy 20,000 koronát vesztettünk s leirunk félmilliót. Ilyet józan észszel elfogadni nem szabad. Az igazgatók most kivonultak s felvilágosítást nem adnak és a részvényesek vagyonát kidobták az ablakon. Indítványozza, hogy a mérleget és veszteség-nyereség számlát ne fogadják el, mondják ki, hogy az igazgatóság iránt bizalommal nem viseltetnek s a törvényszéktől kérik az igazgatóság elmozdítását.

### Moskovits Farkas, aki mást vádol.

Moskovits Farkas szólott ezután. A két előtte felszólaló plauzibilissé tette az igazgatóság eljárását és megbízhatatlanságát s hogy mily könnyörtelenül lettek százezrek kidobva, lebélyegezve. Uri emberek élére állanak egy világvállalatnak (!) s kikiáltják, hogy a cipőgyár nem ér semmit. Ez őrülség.

Kelemen Samu figyelmezteti, hogy távollévőkéről nem szabad így beszélni.

Moskovits Farkas folytatja beszédét. Ilyen időben, mikor vállalatok tönkremennek, a belső emberek eltávoztak. Ő megmagyarázta volna nekik, hogy áll a dolog. Most nem mondja el elkészített beszédét. Itt vagy az egyik csoport tolvaj, vagy a másik, valakinek kell lenni! A legnagyobb bizalmatlansággal van az igazgatóságra s a törvény előtt is vonják felelősségre. Küldjenek ki kéttagu bizottságot s ez új leltárt készítsen a fiókraktáraknál is, darabonként. Akkor látjuk, mi a társaság vagyona.

Kelemen Samu foglalkozik a mérleggel s hibáztatja, hogy oly nagy értékesökkenést irtak le.

Ezután a héttagu „közgyűlés” határozott. A mérleget és veszteség-számlát nem fogadták el; a felmentvényt nem adták meg; felelőssé teszik az igazgatóságot és felügyelő-bizottságot, — az igazgatóságot a törvényszék mozdítsa el; a kéttagu bizottságba dr Kotzó Jenő és Moskovits Farkas részvényeseket küldték ki.

A felügyelő-bizottságnak sem adták meg a felmentvényt s konstata, hogy Rácz Miksa és dr Sarkadi Lajos a jelentést nem irták alá.

Kelemen Samu szólalt fel, mielőtt a tanácskozást berekesztette volna. Példátlan a megkisérelt puccs. Az igazgatóság látta, hogy nincs többsége, az elnök itthagya a gyűlést. Az elnök és igazgatóság tagjai kötelességeikkel nincsenek tisztába. Ezt meg kellett állapítania.

Ezzel a hét részvényes is eltávozott.

\*

Itt jegyezzük meg, hogy a részvényesek ügyében a rendőrség a legszelesebb mederben folytatja a vizsgálatot, átvizsgálják a részvényeket, hogy megállapítsák, melyik részvény hamis, melyiknek kibocsátásáról van nyom az üzleti könyvekben, hány van forgalomban. A rendőrség megállapította, hogy 118 részvénynek nyoma sincs. A könyvekből nem tudják megállapítani, hogy ezek egyáltalán hol vannak.

## Keresik Zoltán Imrét.

A Tiszántul olvasói emlékeznek még e névre. Mi adtuk hírül annak idején először, hogy a Polgári Takarékpénztárban sikkasztás történt. Az intézet ügyésze, dr. Békefi Gyula bűnvádi feljelentést adott be Zoltán Imre ellen, akit a rendőrség a gyanúsítás alapján őrizetbe is vett.

A rokonság erős akciót indított a megtevélyedett ember megmentésére és sikerült valahogyan kiszabadítani őt a rendőrség őrizetéből. Ez aképpen történt, hogy Zoltán egész vagyonával jótállott azért, hogy az elkezelt 4500 koronát vissza fizeti a takarékpénztárnak.

A vizsgálóbíró bűnügyi zárlatot kért Zoltán ingóvagyonára, amely azonban úgy látszik, hogy nem képez elég fedezetet. Mert amellet magá Zoltán is személyes felelősséggel tartozik a büncselekményért. A takaréknak azonban igen nobilisan lemondott arról, hogy az ő megbüntetését követelje. Csak az anyagi kár megtérítését szorgalmazták.

Azóta elég nagy idő telt el, de Zoltán nem jelentkezett az anyagiak rendezése végett. Tegnap aztán tudomására jutott a rendőrségnek, hogy Zoltán Imre már tíz nap óta nem tartózkodik Nagy-Váradon.

Ez a tény rendkívül gyanús volt a rendőrség előtt és sürgősen értesítették erről a vizsgálóbíró.

Kérchy Péter vizsgálóbíró tegnap délután 4 órakor kapta az értesítést. A vizsgálóbíró nyomban intézkedett és még tegnap este megtörténtek a szükséges lépések, ha esetleg Zoltán Imre szökésben van. Amit különben alig hiszünk, hiszen először is nem oly nagy összegről van szó, másodsor pedig emiatt nem igen érdemes személyes szabadságát veszélyeztetni.

Munkatársunk beszélt Baróthy Pál kir. ügyésszel, aki a következőket mondotta:

— Zoltán Imre bűnügyének csak az a része van a vizsgálóbíró kezében, amely a bűnügyi zárlatra vonatkozik. A többit a rendőrhatalom intézi.

— Mivel ma délután azt jelentették nekünk, hogy Zoltán Imre már huzamosabb idő óta nem tartózkodik Nagy-Váradon, a rendőrség szükségesnek tartja őt kézre keríteni. Mi ehhez megadtuk hozzájárulásunkat és így a rendőrség azt hiszem, hogy még ma kiadja a köröző levelet.

## Megdobált személyvonat.

Izgalmas jelenetek játszódtak le szombat este az élesdi nagyállomáson. Az esetről csak tegnap szereztek tudomást a hatóságok a csendőrség hivatalos jelentéséről. Szombat este ugyanis mikor az élesdi ipartelepek munkásai kikapták bérüket, az élesdi pályaudvarra mentek, hogy onnan haza utazzanak.

A vonat indulásáig betértek Schwartz Lipót korcsmájába, ahol idogálni kezdtek. A pályaudvar már jelezte a vonat indulását, mikor a munkások újabb adag pálinkát rendeltek és csupán Székás Ruszalin ment jegyet váltani. Mikor az idogáló és már eléggé elázott munkások társuk távozását látták, felugráltak és nem akarták engedni, hogy eltávozzék. Székás azonban hajthatatlan maradt és Popa György nevű társával a már beérkezett vonatba akartak beszállni.

A munkások között ekkor már többen voltak, akik szintén el akartak utazni. A maradni akarók száma azonban sokkal nagyobb volt és kényszeríteni akartak mindenkit a maradásra. Ebből aztán általános verekedés keletkezett. Elő kerültek a botok és bicskák. Röpültek a pálinkás üvegek. Ennek dacára több embernek sikerült bejutni a vonatba.

Az ittas munkások dühe erre a vonat ellen fordult. Köveket ragadtak fel és valóságos kőzáport zúdítottak a kocsikra. A sok kő nagy robajjal verődött a kocsik ol-

dalához, ami nagy rémületet idézett elő különösen az első és másodosztályú utasok között. Egyszerre izgatottan csapódtak fel a kocsik ajtóit és ott előkelő utasok jelentek meg, kezükben forgó pisztolyokkal.

Különösen a nők voltak megrémülve. Nem tudták elképzelni, hogy mi történt. Pillanat alatt terjedt el a hír, hogy megtámadták a vonatot és ki akarják fosztani. A megrémült utasokat a vasút személyzete nyugtatta meg. Ekkor már megérkezett a csendőrség is, mely a garázdálkodó munkásokat gyűrűbe fogta és letartóztatta.

A vonat csak nagy késéssel roboghatott ki a pályaudvarról.

A csendőrség az esetről jelentést tett tegnap az élesdi főszolgabírónak, aki megindította a kihágási eljárást a vonat dobáló munkások ellen. A személyvonatban vagy az utasokban szerencsére nem esett sérülés. A kövek a vasuti kocsik oldalait érték vagy tul repültek a kocsikon.

## A dobozi földesur, aki meghalt, mielőtt élt volna.

A múlt hét valamelyik éjszakáján nekünk is leadta telefonon budapesti tudósítónk, hogy ifj. Füzes-séry Béla dobozi földesur, birtoka határában főbe lőtte magát.

Az éjszakai inspekción ujságíró sokáig dilemma előtt állott: megírja, ne írja. Kapott az öngyilkossági hír mellé egész sereg színes és véres részletet, az eset háttérében óriási kártyaveszteségek álltak, tragikus jelenetek játszódtak le a dobozi kurián: szóval az eset igen-igen kívánczított a toll alá.

Azonban munkatársunknak kétségei támadtak.

— Hihetetlen egy kicsit a dolog. Hiszen nekünk igen pontos vidéki hírszolgálatunk van, hogy lehet az, hogy a vidéki munkatárs mit sem tud az öngyilkosságról.

Nem írta meg az esetet. Több nagyváradi lap minden gyanu nélkül közölte a véres szenzációt, sőt a fővárosi lapok hasábsos cikkeiben foglalkoztak a bihari földesur letörésével.

Igen meghatóan írták meg azt a jelenetet, amikor Füzes-séry hazament a nagy kártyázás után falujába. Az aranyos tavaszi hajnalon kivezette csillagos lovát és előbb azt lőtte agyon.

— Ha én nem fogok többet rajtad ülni, más se üljön.

Szólt és főbe lőtte szép és kedves lovát.

A nagyközönségnek az a része, amelyik nem ismerős a viszonyokkal, elhitte a dolgot.

Nem úgy az ügyésség. A nagyváradi rendőrség útján nyomozást indítottak az ügyben, keresték a fosztogató kártyabandát. Ekkor zajlottak le azok a tömeges kávéházi razzikiák, amelyekről a Tiszántul is megemlékezett.

Nem találták a rejtélyes barlangot. Közben elővigyázatból a nagyváradi rendőrség Doboz község elöljáróságát is megkereste, értesítse sürgősen, mikor történt ifj. Füzes-séry öngyilkossága, hol van a véres levél, amely megvádol egy nagyváradi F. Béla nevű kártyást, mert bünelnek, vagy bizonyítéknak föltétlenül szükség van rá. Ifj. Füzes-séry lassankint legendás személy lett, senki se látta, senki se tudott róla Nagyváradon.

Tegnap jött meg a válasz. Ifj. Füzes-séry egyszerűen nem létezik, *nem is élt soha*. Doboz község hivatalos iratban bizonyítja, hogy ifj. Füzes-séry ott soha senki sem ismerte, *ilyen nevű földbirtokos-család ott nem volt soha*, sőt a név is teljesen ismeretlen. A kir. ügyésség is értesítést kapott, hogy a csendőri nyomozás nem bírta kideríteni a Füzes-séryeket, így aztán a fantasztikus ügyben most megszüntették a további nyomozást.

## Tavaszi cipő ujdonságok

kizárólag

**ARANYINÁL**

Rákóczi-ut 3. sz.

## ..HIREK..

Tájékoztató.

Apr. 12. d. u. 5 óra. Nőegylet sétahangversenye a Vigadóban.

Apr. 20. d. u. 5. óra. A Katholikus Kör záróünnepélye a főgimnázium dísztermében.

## A honvéd-zenekar hangversenye.

A nagyváradi honvédzenekar művészi játékában lesz alkalma a közönségnek április 12-én, szombaton d. u. 5 órakor gyönyörködni. A Biharmegyei és Nagyváradi Nőegylet rendez ekkor sétahangversenyt a Vigadó dísztermében s erre sikerült a honvédzenekart közreműködésre megnyerni. A hangverseny műsora a következő:

1. „Ruy Blas“ Nyitány. Mendelssohn.

2. „H moll szimfonia“ (befejezetlen). Első tétel. Schubert.

J. „Arles-i leány“ II. Szvit. Bizet.

a) Pastorale;

b) Intermezzo;

c) Menuet;

d) Farandole.

Szünet.

4. „Iphigenia Aulisban“. Nyitány Gluck-C. (befejezés Wagner R.-tól).

5. „II. Magyar rhapsódia“ C. moll. Liszt.

A sétahangversenyre a belépti jegy ára 1 korona; a honvédzenekar kiváló magas művészi színvonalát tekintve, kétségtelen, hogy ez alkalommal a közönség széles rétegei fogna a hangverseny iránt érdeklődni,

### \* Mura Fülöp Pozsonyban.

Mura Fülöp váci irgalmas-rendi házfőnököt, ki hosszú ideig Nagyváradon volt főgyógyász, pozsonyi házfőnökké nevezte ki a tartományfőnök.

### \* Az „Élet“ gárdája Nagyváradon.

A katolikus napisajtó mind szélesebb teret foglal Nagyváradon és egyre fokozódó erővel szorítja ki a vallásüldöző szabadkőműves sajtót. Sokan nem tudják azonban, hogy a mily erővel fejlődik és terjeszkedik a katolikus napi sajtó, ugyanolyan szép fellendülés tapasztalható a keresztény szépirodalom terén is. Van kifogástalanul keresztény szellemű, előkelő színvonalon álló szépirodalmi folyóiratunk is, az Élet. Ennek munkatársai közül sikerült a Kath. Körnek közreműködésre megnyerni hármat és pedig dr. Halasi Andort, Sik Sándort és Kosztolányi Dezsőt. Ápril 20-án tartja a Katholikus Kör idei előadásorozatának záróünnepélyét, melyen dr. Halasi Andor a magyar kritikáról tart előadást, Sik Sándor verseket, Kosztolányi Dezső pedig

elbeszélést olvas fel. Lesznek azonfelül ének- és zeneszámok is. Az ünnepélyt a főgimnázium disztermében délután 5 órakor tartják meg; belépti díj: ülőhely 2 és 1. K, állóhely 60 fillér. A részletes programot legközelebb közölni fogjuk.

\* **Uj ügyvéd.** Dr. Grozda P. Emil ügyvéd, ügyvédi irodáját Magyarcséken a Piac-tér és Vasut-utca sarkán megnyitotta.

\* **Április 11. és a bankok.** A nagyváradai takarékpénztárak pénteken, április 11-én, a hivatalos ünnep alkalmával zárva lesznek.

\* **Ajándékok a nyilvános könyvtárnak.** A Nagyvárad Takarékpénztár 100 koronát, a Lévai Könyvkötő r. t. pedig 152 K értékben 38 darab bekötési táblát ajándékozott a városi könyvtárnak, melyért a könyvtár vezetősége ezuton is hálás köszönetet mond a szives adományozóknak.

\* **Öngyilkos báró.** Szombathelyen a Vasvármegye szerkesztőségében tegnap délután öngyilkosságot követett el br. Szegedi-Ensch Károly. A báró a szerkesztőség egyik szobájában föbelötte magát és azonnal meghalt. A báró közeli rokonságban állott a báró Gerliczy családdal is. Nemsokára megjelentek a tragikus véget ért báró rokonai: Szegedy György báró özvegye: Gerliczy Irma, azután Szegedy Gina bárónő, majd Reiszig Alajos, kik intézkedtek, hogy a halottat, akit időközben pamlagra fektettek, elszállítsák. A temetkező vállalat emberei a rendőrkapitány és a tisztí főorvos jelenlétében üvegkoporsóba tették a halott bárót, majd érekkoporsóba tették, azután leöltözték a koporsót és még tegnap délután elszállították a gyöngyöshermáni kastélyba, ahol most diszes ravatalon fekszik. Holnap délután három órakor lesz a beszentelés és pénteken délelőtt féltizenegykor az acsádi családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

\* **Tanító vagy tanítónő** római katolikus iskolához helyettesnek kerestetik. Értekezhetni Templom-tér 6. szám.

\* **Bonyodalom egy gyermekhalál körül.** A vaskóhi járásban rejtélyes dolog tartotta izgalomban a hatóságot és községet pár napig. Alsófűvesen történt ugyanis, hogy Gávra Vaszalinak meghalt egy kis fia. A faluban azt beszélték, hogy Gávra kegyetlenül bánt a gyermekkel és a kis fiu sok bántalmazás következtében halt meg. Az eset a csendőrségnek is tudomására jutott és a gyermeket megvizsgáltatták dr. Friedmann József vaskóhi körorvossal. A körorvos ki is adta a láttelelet, hogy a gyermek külső sérülések behatása alatt halt meg. A súlyos vád ellen a szülők mindenképen tiltakoztak és hangoztatták ártatlanságukat. A gyermek hulláját újból megvizsgáltatták az orvossal. És ekkor az orvos azt konstataulta, hogy a gyermek általános szervi gyengeség folytán halt meg és nem a bántalmazások folytán. Erre az eljárást beszüntették. Most már, melyik vizsgálat volt a helyes. Nem lehet tudni mert mindkettő ellenkezik egymással.

\* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme és plüs kabátokat, szőnyegeket stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt Hatvány és Szentmiklósy szücsök, Nagy Sándor-u. 1.

\* **A kocsitartó** közönség szives figyelmét felhívjuk ÜVEGES JÁNOS kerékgyártó munkáira Báthory-u. 9. sz. **Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelenek.

\* **Városunkban egy** mindenek által óhajtott, egy fölötté fontos közérdekű intézmény, a **lakaskiadó vállalat** máig is hiányzik. Ezen intézmény — mely hivatva lesz úgy a háztulajdonos, mint a bérlő urak, tehát a város minden lakosának szolgálatot tenni és így az joggal fölötté szükséges; közérdeket szolgáló intézménynek nevezhető, — még e hó folyamán megkezdí működését. **Szaecsvay-u. 12. sz. a.** A vállalat, a mely a T. Háztulajdonos urak támogatásával indul, első sorban is azok mindennemű érdekeit szolgálja, felvilágosításokat ad, okmányokat beszeréz, közigazgatási ügyekben mindenhol eljár stb. stb. külön díjazás nélkül. — A vállalat az öt pártoló t. háztulajdonos és bérlő urak házaiban levő kiadó lakásokat pontosan nyilvántartja, azok bérbeadását személyes közreműködése által is elmozdítja, azokról mindenkinek pontos felvilágosítást ad, a szükséghez képest azonban hetenként legalább egyszer egy **kizárólag kiadó lakásokról szerkesztett lapot, utmutatót ad ki, amely minden újságárusnál kapható lesz. Nem szándékunk esetelni az előnyöket, melyeket e vállalat a város lakosságának biztosít; azt mindenki első pillanatban is átláthatja. A vállalat pártolói a kiadó lakásokhoz mérten évi díjat fizetnek, a mely 2 koronánál kevesebb és 20 koronánál több nem lehet.**

\* **Szimfonikus női zenekar** szerez rendkívül kellemes szórakozást annak a nagyszámu publikumnak, amely esténként a **Korona-kávéház**at keresi fel. A zenekar kitűnő erői: Császari Paula hegedű- és Szegedi Mariska zongoraművésznők. Műsoruk elsőrangú számokból áll, naponta változik s mindég családias, szolid és gazdag. — A közönség tüntető szeretettel és nagy örömmel siet a **Korona kávéházba**, ahol elsőrendű kiszolgálás mellett még ilyen kellemes, olesó és Nagy-Váradon máshol fel nem található szórakozás vár rá. A kávéház jó hírneve, a figyelmes kiszolgálás s a jelenlegi kitűnően szervezett női zenekar egyaránt biztosítják a **Korona kávéház** számára azt a nagy népszerűséget, amellyel most bír. A zenekar meglepő precizitással adja elő a legújabb operettek népszerű számain, pompás kuplékat és a legszebb népdalokat.

\* **Hölgyek** szives figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzletet. Bécsben és Budapesten a legelső szalonokban működtem. Mély tisztelettel **Braun Margit** Rimánóczy-u. 1.

\* **Hipp, Hopp, Hurrá,** megvertem Palikát, mert elfelejtette, hogy a **P. RIZSI BAZÁR** a Sas alatt van, a Csipke áruház mellett.

\* **Csataldzsánál** a bolgárok és törökök harcolnak egymással, Váradon pedig a hölgyek kelnek harcra a nélkülözhetetlen **Mlle Juliette-féle** angol-, francia- és hallcsont nélküli fűzőkért, a melyet jutányos árban készit a Színház-u. 4. sz. alatti fűző terem. Allandó nagy raktár fűzővédőkben.

\* **Felhívom** a nagyérdemű hölgyközönség b. figyelmét az újonnan érkezett tavaszi divatfrizurákhoz szükséges hajpótlékokra. Végzek alkalmi fésülést, ondulatiót, hajmosást, lemoshatóan hajfestést stb. Készitek mindennemű hajmunkát, transzformatiót, illetve parókat is — természetű művészies kivitelben — polgári árak mellett. Kiváló tisztelettel **Schmidt** hölgyfodrász. Telefon 11—98. **Rákóczi-ut 5. szám.**

\* **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbből a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecsel vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tüntemes vasajtók, sirkertések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelenek.

\* **Csödtömeg eladás.** **KLEIN SÁNDOR** és **VILMOS** csödtömegéhez tartozó fiók-üzletekből az árak u. m.: harisnyák, zsebkendők, parfümök, ernyők és fésű árak stb. el lettek szállítva s azok rövid ideig **Rákóczi-ut 18. alatt** lesznek kiárusítva.

\* **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olesó árban szerezhethet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagé-kapu mellett.

\* **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olesó árban forgalomba hozott **harisnyá és keztyű cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruhaza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

\* **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t.”** Szilágyi Dezső-u. 6. sz. a. üzletében a most érkezett 20 l. e. nyitott **Benz** automobil megtekinthető. — A kocsí rendkívül izléses és elegáns kivitele méltán feltűnése tarthat számot. — A cégnek a napokban jelent meg bétartalmú ájegygyéke automobil-felszerelési-cikkekről, mely érdeklődőknek rendelkezésére áll.

\* **Csodaszép csemegezőllő!** Legnemesebb hazai és tiroli fajalmák! — Naponta friss **Carfiol**. Idei máltai **burgonya**. **Fajnarancsok!** Kitűnő fehér és piros **hegyiborok**, a legolcsóbb árban. **MERTZ NÁNDOR** esemegeüzletében, Körös-utca. Telefon-448 sz.

\* **Női** finom párti fél cipők 4 koronától kezdve, női chewrau, vagy boksz félcipő 6 korona, férfi chewrau, vagy boksz cipő 8 korona. Kalapok, sapkák, fehérneműek, uri divatcikkek legolesőbb bevásárlási forrása **Feketénél, Bémer-téren**. Üzletmet május 1-én Szent János-utca 3. szám alá helyezem át.

\* **Szülők figyelmébe!** Bérma és áldozó ruhák legnagyobb választékban Hevesi „Párisi divatáruházában” Nagyvárad, (Zöldfa-utca.)

\* **Kossuth-utca 2. sz. házban egy emeleti ketszobos lakás** me léahelyiségekkel f. évi **mejus 1-re** kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

\* **A zenevédelő közönség** szives figyelmét felhívjuk, Hamza Jenő primás újonnan szervezett 12 tagu bandájára, mely esténként a Fekete Sas kávéházban a szebbnél-szebb nőtákkal szórakoztatja a közönséget. Prága a különlegességekből összeállított nagy színházi vacsora K. 1-20, kiesi 80 filléz.

\* **FELHÍVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyitott **RACZ és VASS** női divatszalonban készülő eredeti angol **kosztüm** és **felöltőkre**. Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

\* **Párisi újdonságok** érkeznek minden nap **Ujhegyi Róza** női kalap üzletébe Rákóczi-ut 2. Városi bazár.

\* **Még is mozog a föld!** Mert minden nap érkezik női kalap divatújdonság **Kohn Eszter** utóda Helén női kalap divatterme, párisi és bécsi modellekkel gazdagított üzletébe. Átalakítások jutányos árban. Gyász kalapok állandóan raktáron. A **Szigligeti-színház** szállítója. Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1. sz.

Valódi Amerikai és Chas-sala cipők, legjobb Bor-alino és Pichler kalapok

**REICHARD** áruhaza

cégnél szerezhető be.

x **Elsőrendű** uri-, női- és papi szabóság a Rákóczi-uton, bel- és külföldi szövetkülönlegességek, a melyekből rendkívül kedvezményes árban készítünk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk costumok készítését már harminc koronától kezdve Szíves megkereséseket kérnek Biró László és Társa urai, női- és papi-szabók Rákóczi-ut 22. Telefon 832.

x **BENEDEK SZAPPAN** óriási darab mosás jó száraz mosó szappan darabja 30 fillér, **BENEDEK TESTVÉREK** fűszer- és csemege nagyáruházában Zöldfa-u. Telefon 901.

## SZÍNHÁZ

### Heti műsor:

Csütörtök: Lakájok.

Péntek: Lakájok.

Szombat: Lakájok.

Vasárnap d. u.: Kis gróf.

este: Arany eső. Operette bemutató.

**A Lakájok.** Ma este lesz a bemutatója Hajó Sándor kiváló vigjátékának, amely a Szigligeti-színházban elsőrangú szereposztásban kerül színre. A Lakájok egyike azoknak a szeniális színpadi alkotásoknak, amelyek minden pikantiától menten egy érdekes, szinte ujnak mondható világot mutat be, amely méltán kelti fel az érdeklődést. A Lakájok nálunk három napig marad műsoron.

**Az Aranyeső.** Vasárnaptól kezdve egy hétig lesz műsoron Zerkovitz bájos zenéjű operettje az Aranyeső, amelynek bemutatójára nagy ambícióval készül az operette ensemble. Az Aranyesőt Erdélyi Miklós igazgató rendezte, aki a darab kiállítására is a legnagyobb gondot fordítja. Az Aranyeső bemutatója bérlétszünetben kerül színre. A bérlők jogait a bemutatóra az igazgatóság szombaton délig tartja fenn.

## SPORT

**A NAC-tréning mérkőzése.** A NAC első csapata és tartalékja ma csütörtökön délután tréning-mérkőzést tart. Kürschner csapatkapitány ezúton is felhívja a csapat tagjait, hogy a tréningen teljes számban jelenjenek meg.

**A NAC választmányi ülése.** A NAC választmánya ma csütörtök este fél 9 órakor a Szalon-kávéház különtermében ülést tart, fontos tárgysorozattal.

## EGYESÜLETEK

**A Katolikus Kör választmánya** tegnap tartotta rendes ülését. Jelen voltak: Dr. Karácsonyi János egyházi elnök, dr. Vueskies Gyula egyházi alelnök, Dús László világi alelnök, Frankó Endre, Pekánovits Imre, Des Echerolles Kruspér Gilbert, Beleznay Antal, Vattay József, dr. Kovács S. János, Imrik S. Zoltán, dr. Molnár Imre, dr. Krüger Aladár, Balázsovich Jenő, Sztarill Ferenc, Kárger Sándor, Schuch Károly,

Láng József, Halmos András, Oláry Gyula, Sürger Bertalan, dr. Kiss Döme, dr. Imrik Gusztáv titkár.

Az elnök örömmel jelentette mindennek-előtt, hogy a Katolikus Kör új palotájának építése megkezdődött. Az építési bizottság kiegészítése szükségessé válván, beválasztottak új bizottsági tagul: Száhländer Károly és Imrik Gusztáv.

A folyó ügyek elintézése után új tagokul megválasztottak: Jelleuz József és János Aurél.

## TANÜGY

**Magánvizsgálatok** a községi polgári fiúiskolában június hó végén tartatnak meg. Engedélyért a biharmegyei kir. tanfelügyelőséghez intézett kérvények május hó 1-ig nyújtandók be az iskola igazgatójánál. A kérvény mellékletei: 1., születési anyakönyvi kivonat, 2., iskolai bizonyítvány, 3., községi bizonyítvány arról, hogy eddigi tanulmányainak végzése óta hol lakik és mivel foglalkozik a folyamodó. Katonák és közhivatalokban alkalmazottak csak hivatalos szolgálattal uton folyamodhatnak. Hiányos felszerelésű, vagy későn érkező kérvények nem vehetők figyelembe.

## IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

### A Romanul sajtópöre.

A nagyváradi esküdtbiróság előtt ismét a Romanul sajtópöre szerepelt tegnap. Halmagián Athanáz volt a vádlott, a Romanul felelős szerkesztője, akit hét rendbeli sajtó útján elkövetett becsületsértésért az esküdtbiróság 2 havi államfogházra ítelt. A Romanul ugyanis a múlt év május 15-iki és 21-iki számában megtámadta Denes L. Gyula kerkői gör. kath. igazgató-tanítót, aki az iskolai értesítőbe a magyar nyelv tanítása mellett foglalt állást.

Azt hangsúlyozta cikkében, hogy igenis szükséges és érdemes a román iskolákban a magyar nyelvet tanítani, azonban kevés az óraszám, amely a magyar nyelv tanítására van szánva. Több magyar órát kell a tanrendbe felvenni és akkor szép eredményeket érhetünk el. Csak ez kellett a Romanulnak. Szokott modorában nekiment Denes Gyulának, megtette őt az oláhok ellenségének, azt írta róla, hogy alamuszi, szemtelen ember, aki ilyen módon akarja magára vonni a figyelmet, hogy előrehajthasson, mint aki a románok ellen a magyar érdekeket szolgálja. Az esküdtek Halmagián Athanáz, aki a cikkért a felelősséget elvállalta, bünyösnek találták, mire a bíróság meghozta a fenti ítéletet. Az ítélet ellen a vádlott, védője, dr. Lázár ügyvéd útján semmisségi panaszt jelentett be.

## NYILTER

Alapított 1861.

Legjobb minőségű

BEL- ÉS KÜLFÖLDI

## BÚTOROK

JUTÁNYOS ÁRBAN kaphatók

Állandó zongora raktár

Wallerstein Ferenc utódai

Daniberg és Waldner

bútoráruháza

Zöldfa-u.

Telefon 458.

## TÁVIRÁTOK

Aggasztó a pápa állapota.

Róma, ápril 9.

Az orvosok egynegyed 8 órától 8 óráig voltak bent a pápánál. A pápa roppant gyenge. Vonakodik enni. Enyhe erőszak után evett egy kevés tojás sárgát tejjel összekeverve. M. Abrozini pápai kamarás körlevélben tudatja az áprilisi kihallgatások elmaradását. Több bibornok megérkezett Rómába.

Róma, ápril 9.

(Saját tud.) Éjjel 9 órakor a pápa állapota igen válságos. Halkan beszél, szemét alig bírja felnyitni.

Az orvosok nem engedik hozzá testvéreit sem. Minden izgalmtól kimélik.

Róma, ápril 9.

(Éjjel 10 óra.) A láz nagyfokú. A pápa testvérei leverten, vörösre sirt szemekkel tértek aludni. Az udvaron s a környezeten pessimistikus hangulat vett erőt.

A pápa szivverése gyengül. Egész Róma készül a nagy gyászra.

Öngyilkosság a Vatikánban.

Róma, ápril 9.

(Saját tud.) Marinelli József szakács a harmadik emeletről leugrott a Vatikán udvarára és szörnyet halt. Harminc éve, hogy ilyen eset fordult elő a Vatikánban.

**A béke felé.**

Páris, ápril 9.

Az angol diplomáciai lépés Belgrádban megtette várt hatását és Szerbia nem hajlandó tovább Montenegróval szolidárisan szembe helyezkedni a hatalmakkal. Nikita király is feladja eddigi intranszigenz magatartását, ha sikerül olyan megoldást találni, amely legalább szinten megóvja a montenegrói királyság tekintélyét. Kézzelfogható tények még nem kezkeskednek a kedvező fordulatról, azonban nem csálhatnak a jelek, amelyek azt bizonyítják, hogy azok a tárgyalások, amelyeket a hatalmak képviselői a szövetséges Balkán-államok kormányaival folytattak, megnyugtató eredményt ígérnek.

**Kihajóznak a szerb csapatok.**

Bécs, április 9.

Az itt indulásra készen álló szerb csapatok ideérkező étasítás alapján újra partra szállanak. Az albániába indított csapatok kihajózása megkezdődött.

**KÖZGAZDASÁG**

**Gabona üzlet.**

Áprilisi buza (1913.)	— —	11.02
Májusi buza	— —	11.16
Októberi buza	— —	11.68
Áprilisi rozs (1913)	— —	9.24
Októberi rozs	— —	9.40
Májusi tengeri (1913)	— —	7.62
Juliusi tengeri	— —	7.82
Áprilisi zab (1913)	— —	9.60
Októberi zab	— —	8.50

**Budapesti értéktőzsde.**

Magyar hitelrészvény	—	805.50
Osztrák hitelrészvény	—	616.—
4%-os koronajáradék	—	82.—
Osztr. magy. államv.	—	702.—
Jelzálogbank	—	421.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	504.—
Hazai bank	—	280.—
Magyar bank	—	541.—
Keresk. bank	—	3585.—
Rimamurányi	—	710.—
Salgótarjáni kőszén	—	742.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1054.—
Közuti vasút	—	641.50
Városi villamos	—	356.25
Adria	—	586.—
Atlantika	—	345.—

A szerkesztésért felelős:

**Dr. VUCSKICS GYULA.**

Nagyvárad város katonai ügyosztályától.

8285—913. szám.

**Hirdetmény.**

Közhirre teszem, hogy a hivatásos honvéd állatorvosi tisztviselőkké való kiképzés céljából a m. kir. budapesti állatorvosi főiskolába leendő felvétel tárgyában kibocsátott pályázati hirdetmény a katonai ügyosztálynál (Városháza II. em. 31. számú szoba) az érdeklődők által a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Nagyvárad, 1913. április 4.

**Eleméry Ferenc,**  
katonai ügyi tanácsnok.

**Ha nincs megelégedve**

szabójával, mert drága vagy rossz szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszmabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szőlő, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalmas és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

**Himzés, Csipke áruk**

nagy mennyiségben érkeztek; igen olcsó árakban lesz eladva.

Méterje 2 fillértől feljebb.

Nyári keztyű párja 36 fill.

1000 drb. férfing linom 194 f.

Harisnya és zsebkendő mindenárban.

Rákóczi-ut 14. volt Apolló mellett.

**VAJNOVSZKI FERENC**

uri- és női cipész. Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték szerint. Javítások jutányos árban. Meghívásra házhöz küldök, levelekre válaszolok.

**OCCASSIO ELADÁS**

a tavaszi idényre

**Tátray Gusztáv**  
kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

**MŰKERTÉSZET!**

**Berecz József műkertésze**  
Nagyvárad, Vámház-u. 30.

Kitüntetve számtalan sok esetben a kertészet terén.

Ajánlja magát a kertészeti cikkek naponta szállítására, úgy helyben, mint vidékre: jutányos árak. Levélbeli megkeresések azonnal elintéztetnek. Kérjük e lapra hivatkozni.

Építész és házi urak szives figyelmébe.

**DENGELEGI és BÓTHÁZY**

szerelő, épület-, díszmű-bádogos, vízvezetékberendező és csatornázási vállalkozó Nagyvárad. Kolozsvári-utca 44. szám

Elvállalunk: fürdőszobák berendezését és szagtalan angol klozettek felszerelését, házi csatornák szakszerű elkészítését, kőfaragó és beton műkö vállalkozók, homok és kavics telepük. — Ip. t. oklevéllel kitüntetve 1899. Költségvetés díjtalan. Meghívásra azonnal TELEFON 579. házhöz jövünk. TELEFON 579

**Szelegibb és legmegbízhatóbb**

nyaralási vállalat!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni e célra épült és fővárosi mintára berendezett

**molykár elleni megóvó és biztosító vállalatomra.**

Elfogadok nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szőrme árukat, függönyöket, szőnyegetek stb. Azokat saját műhelyemben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatom vissza. Kivánatra azokért házhöz küldök, az üzlet tűz és és betörés ellen biztosítva van.

Becsés pártfogást kérve maradok kiváló tisztelettel:

**ZBORAY GYULA,**

szücs üzlete.

Fő-utca 7. szám. Telefon 947.

Telep Körös-utca 32. Saját ház.



**Ujdonság! Ujdonság! Tündér harangok.**

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. Kovácsolt vas állványon, 15 összehangolt ezüstfémesen-gövel van ellátva. Erős szép kivitelben, verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal együtt csak 10 korona

Wagner a „Hangszer Király” országszerte elismert elsőrendű hangszerárúházában BUDAPEST, JOZSEF-KORUT 15. SZÁM.

Ovás: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.

**Parfumerie „HEZ” illatszertár.**

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára, nagyban és kicsinyben. BUDAPEST, VIII. Losonczi-utca 13. sz.

Reklámunk óriási eredménye

ujabb reklámakcióra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembe-szőkőbb előnyöket biztosítunk.

**Ujabb előnyajánlatunk:**

- 1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.)
- 1 drb üvegtégely francia arc- és közfinomító
- 1 drb. francia szappan (bármely illatban)
- 1 üveg francia parfum (bármely illatban)
- 1 üveg francia brillantin (bármely illatban)
- 1 könyv (60 lap) angol pouderpapír
- 1 csomag dr Heider-léle fogpor
- 1 drb francia fogkefe (csontnyéllel)
- 1 csomag amerikai Shampooon hajmosópor
- 1 üveg valódi Johann Maria Farina kölnivíz
- 10 drb szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap)

összesen 19 drb 2 korona 50 fillérért.

Szállítások naponta eszközöltetnek utánvét mellett. Négy koronán aluli megrendeléseknél portómenteskedés céljából célszerű a pénzt előre beküldeni, (lehet bélyegeken is) így a portó 50 fill. utánvételes szállításoknál portó 84 fillér. Csomagolási költséget nem számíthatunk.

Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesítőnkét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Portó 50 fillér. (Lehet bélyegeken is.) Ha fenti cikkek a hirdetésnek meg nem felelnek a pénzt visszaadjuk. Szállítások naponta eszközöltetnek. Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesítőnkét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Orosilag több száz esetben ajánlva.  
10-39. Telefon 10-39.

## KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagy-  
Vár, «Sas-passage» átjáró.



Ajánlja saját készítményű

### Sérvkötőit,

szuszpenzoriumok feeskendők és  
betegápolási cikkeit, u. m. egye-  
nesstartók, haskötők, ágytálcák,  
bidég,

### anatómiai sérvkötők

a melyek a sérvet állandóan  
visszatartják, műlábak és mű  
végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és  
a még fel nem sorolható cikkek. Külön pró-  
baterem női és férfi kiszolgálásra.  
Óriási raktár. Tisztviselők és  
iparosoknak árendemény.

### Kereskedelmi magántanfolyam!

Gyorsírás, gépirás, könyvvitel ker-  
számán, magyar és német leve-  
lezés, szépirás.

A tanfolyam célja, hogy oly férfiak és nők,  
kereskedők és iparosok, akiknek nem állt mód-  
jukban ker. iskolát végezni, a kereskedelmi élet-  
ben való gyakorlati ismeretekre kiképeztessenek.

Teljes kiképzés 4 hó.

Beiratkozások már most eszközölhetőek  
Marsékelte tandíjak! Egyleti tagoknak kedvezmény

### Állásközvetítés!

Könyvfelfektetés, mérlegkészítések, bizalmi  
könyvrevíziók, kereskedelmi megbízások  
pontosan és diszkréten eszközöltetnek.

DONAT tanfolyama Szabadság-u. 5.

## Hölgyek,

kik önállóan fésülködnek, a divat legújabb  
hajpótlék ujdonságai minden variációban  
raktáron, bármikor kipróbálhatók

## Maison PÖLÖSKEI

női fodrásztermében

Nagyvár, Nagy Sándor-utca 4.

Telefon 11-73. Telefon 11-73.

### Szépségápolás.

Külön kozmetikai osztály, szépség-ápolás,  
arc-gőz, villanyvibrációs, arcmassás, arc-  
rácok rövid kezelés után elsimulnak, arc-  
hajakat villannyal végérvényesen eltávolítok.

## Merza Kálmán

sziiggyártó, nyeres  
és bőröndös mester

Nagyvár, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szak-  
mába vágó cikkeket, ugymint:  
diz- és igaz-szerszámot,  
nyerget és versenyostorokat. Ki-  
vánatra megrendelés után is ké-  
szítek a legegyszerűbbtől a leg-  
diszesebb kivitelig, feltűnő  
szolid árak mellett.

## Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradi fióktelep: Szőlős-u. 16.

**Gyárt:** Szabadalmazott géppel  
gyártott karantypus  
portlandcement csöveket  
az összes szabványos mé-  
retekben és az ahhoz való idomdara-  
bokat, csömöszöit és vasbetétes, vala-  
mint portlandcement csöveket, kút-  
gyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö-  
és cementárugyár. Beton és  
vasbeton építési vállalat.

**Elvállal:** Utcák és házak csa-  
tornázását, hidak és  
vizmedencék szak-  
szerű építését. Na-  
gyobb vállalatoknál **tervekkel és  
költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad.



Hajfestészet.

Villany manicűr.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

**FEST! TISZTIT!**  
vegyileg női, férfi és  
gyermek ruhákat.

**MOS!**

gallér és kézelőket fé-  
nyesre, csipke és szövet  
függönyök, bútor szö-  
vetek, papi és egyen-  
ruhák vegyileg tisztit-  
tatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

## Mokos Sándor.

## Fey Rezső

mű-bádogos, vízvezeték- és csatornázási  
vállalat

Szent János-utca 22. szám.

TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít udvari lagymentes  
closetteket vízöblítéssel.  
Angol-closett berendezést,  
vizeztartány vagy önzáró clo-  
sett csapokkal való öblítéssel.  
Mindennemű épület- és dísz-  
bádogos munkát. Villany-  
erő gépekkel berendezve.

A  
jó bornak  
nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy  
mennyre igazok van, eléggé bizonyítja

## Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan beren-  
dezett étterme

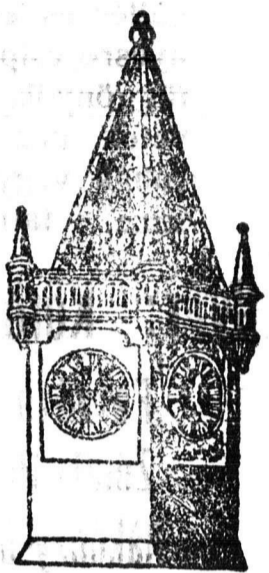
Nagyvár, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termé-  
sű borai, **előzékeny kiszolgálás**, szo-  
lid polgári árak. **Abonensek naponta  
felvételnek.**

## Mezey Dezső

toronyóra készítő  
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik  
legrégebb és leg-  
megbízhatóbb  
toronyóra  
készítő telepe.  
Olcsó árak, több  
évi jótállás.  
Villanyerő  
berendezés.



Kívánatra árjegyzéket  
bérmentve küld

Telefon 12-64.

### ÉHIK ANTAL

épület- és díszmű bútort asztalos  
Sánc-utca a kala gyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern  
bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket  
stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

Legjobb és legizletesebb

csemege különlegességek,  
legelsőbb rendű fűszerárak  
előnyös árakban csak

**Özv. Kádár Jánosné**  
elsőrangú fűszer- és csemege  
kereskedésében szereshetők be.

**Nagyvárad város jéggyára, Ossi-téren.**  
Gyári telefonszám 651. Üzletvezető telefonszáma 1046.

Tisztelettel értesítjük a t. jégfogyasztó közönséget, hogy rendes üzemünket  
megkezdtük és házhoz szállítunk vízvezetéki vízből előállított

## kristály tiszta műjeget.

Havi bérlet rendszerre előjegyzések elfogadhatók; napi egész tábla szállításnál  
havi 9 koronát, napi fél tábla szállításnál 4-50 koronát számítunk.

A szállítás gyorsan és pontosan, tisztán kezelt higiénikus kocsikon történik.  
Megrendelések telefonon is eszközölhetők, melyek mindenkor a leggondosab-  
ban lesznek elintézve.

Telefon 8 sz.

Gazdasági magvak u. m.: Valódi

## quedlinburgi

burgundi répamagvak, szavatolt  
ólmzárolt lucerna, lóhere és pá-  
zsit-fűmagvak, MAUTHNER-féle  
kerti veteménymagvak, szőlőmiveléshez  
szükséges cikkek, mint: raffia, kékkő,

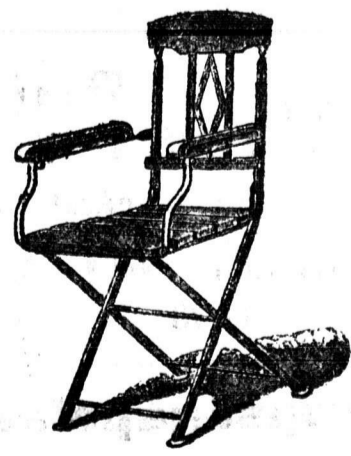
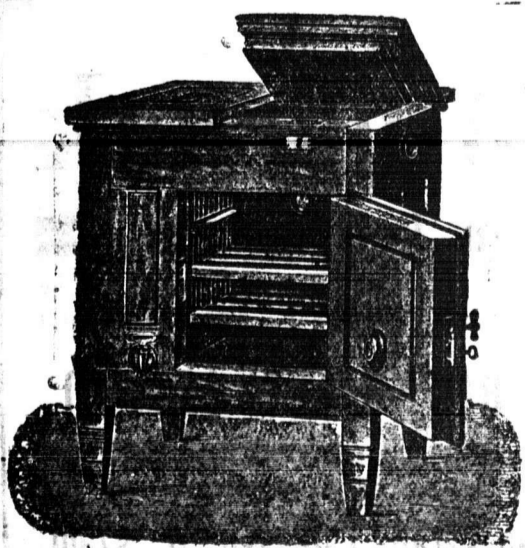
Telefon 8 sz.

Telefon 8 sz.

rézkenpor, kecskeméti kénmáj stb. stb.  
bármely mennyiségben

**JANKY ANTAL UTÓDA**  
cégnél szereshetők be  
a legelőnyösebben.

Telefon 8 sz.



GSZEKRENYEK kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz,  
FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

**TARSOLY és RISZTÓ** különlegességek  
vaskereskedésében  
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.